

مطالعه عوامل مؤثر بر بروز و گسترش فساد اداری و ادراک شده و روش-

های کنترل آن در سازمان‌های ورزشی ایران

مجری: محمود گودرزی

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران-۱۳۸۸

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، مطالعه عوامل مؤثر بر بروز و گسترش فساد اداری و ادراک شده و روش‌های کنترل آن در سازمان‌های ورزشی ایران می‌باشد. این پژوهش، توصیفی و از نوع پیمایشی است که به شکل میدانی به اجرا در آمده است و در دسته‌بندی تحقیق بر حسب هدف در دسته تحقیقات کاربردی جای می‌گیرد. جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق را تمامی کارکنان سازمان مرکزی سازمان تربیت‌بدنی، فدراسیون‌های ورزشی و ورزشکاران نخبه (۹۷۵) تشکیل داده است و نمونه برابر با ۵۲۱ نفر از افراد جامعه می‌باشد. در انجام این تحقیق از طریق مطالعات اسنادی، مبانی نظری مرتبط با موضوع جمع‌آوری شده و نیز با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته به دریافت اطلاعات از جامعه آماری پیرامون موضوع تحقیق و فرضیات آن اقدام گردید. در این پژوهش، روایی پرسشنامه توسط اساتید مدیریت ورزشی که تمامی این افراد از تخصص‌های لازم در زمینه موضوع این پژوهش و همچنین علم آمار و روش‌های تحقیق برخوردار بودند، پس از پاره‌ای اصلاحات و تعدیل، مورد تأیید قرار گرفت. جهت تعیین پایایی ابزار تحقیق، یک مطالعه مقدماتی بر روی ۳۰ نفر از افراد جامعه صورت گرفت و به وسیله روش آماری آلفای کرونباخ ضریب پایایی پرسشنامه $\alpha=0/86$ بدست آمد که مؤید هماهنگی درونی ابزار تحقیق بود. پرسشنامه این تحقیق، دارای ۴ بخش می‌باشد؛ بخش اول، ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ-دهندگان را مورد سنجش قرار می‌دهد. بخش دوم، میزان نقش ۵ عامل وضعیت اقتصادی کارکنان، ویژگی‌های سازمانی، ویژگی‌های فردی کارکنان، ویژگی‌های فرهنگی، کمیت و کیفیت قوانین را در بروز و گسترش فساد اداری را ارزیابی می‌نماید. بخش سوم، شامل ۱۰ شیوه کنترلی فساد اداری افزایش حقوق کارکنان، قوانین و مقررات کارآمد، آزادی رسانه‌ها، آشنایی ارباب رجوع با قوانین، سیستم‌های مالی کارآمد، خصوصی سازی، تشدید مجازات‌ها و بخش چهارم، میزان فساد ادراک شده را مورد سنجش قرار می‌دهد. برای تجزیه و تحلیل آماری یافته‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. در بخش نخست، برای تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها از آماره‌های میانگین، فراوانی، فراوانی نسبی، انحراف استاندارد و... به صورت جداول توزیع فراوانی و نمودارها استفاده گردید. در بخش دوم برای تجزیه و تحلیل استنباطی یافته‌ها و به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از آزمون‌های: کلموگروف اسمیرنوف، دو جمله‌ای، رتبه‌بندی فریدمن و آزمون کروسکال والیس بهره گرفته شد.

نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که از بین عوامل ۵ گانه مختلف به ترتیب وضعیت اقتصادی کارکنان، ویژگی های فرهنگی جامعه، ویژگی های سازمانی، کمیت و کیفیت قوانین در بروز و گسترش فساد اداری در سازمانهای ورزشی ایران نقش دارند. همچنین یافته های پژوهش نشان داد که از بین عوامل ۱۰ گانه مؤثر بر کنترل فساد اداری تمامی آنها در کنترل فساد اداری در سازمانهای ورزشی نقش دارند و به ترتیب نقش آنها از بیشترین به کمترین عبارت است از: افزایش حقوق کارکنان سازمان، جلوگیری از فساد استخدامی، برقراری سیستم های کنترل مالی کارآمد، تدوین قوانین و مقررات کارآمد، آشنایی ارباب رجوع با قوانین و مقررات، سیاست زدایی از نظام اداری، ایجاد نهادی مستقل برای مبارزه با فساد اداری در سازمان، آموزش کارکنان در رابطه با فساد اداری، خصوصی سازی (کاهش تصدی گری در سازمان)، تشدید و افزایش مجازات ها. میزان هر یک از عوامل ۵ گانه مؤثر بر بروز و گسترش و همچنین هر یک از روشهای کنترل در سازمان تربیت بدنی، فدراسیون های ورزشی و ورزشکاران نیز مورد مقایسه قرار گرفت که نتایج متفاوتی بدست آمد. میزان فساد ادراک شده در سازمانهای ورزشی ۵۴٪ بدست آمد.

در نهایت، نتایج این تحقیق از یک طرف موجب شناسایی و رتبه بندی عوامل مؤثر بر بروز و گسترش فساد اداری و میزان نقش هر یک از این عوامل در سازمانهای ورزشی ایران گردید و از طرف دیگر میزان اهمیت هر یک از روش های کنترل فساد اداری را از دیدگاه کارکنان سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران، فدراسیون های ورزشی و ورزشکاران نخبه ارزیابی نمود. یافته های تحقیق حاضر می تواند مدیران و سیاست گذاران سازمان های ورزشی کشور را در برنامه ریزی و تصمیم گیری جهت کنترل و جلوگیری از بروز و گسترش فساد اداری و ایجاد سازمانی مملو از سلامت اداری در راستای اعتلای ورزش کشور یاری رساند.

واژه های کلیدی: فساد اداری، فساد ادراک شده، سازمان تربیت بدنی، فدراسیون های ورزشی، ورزشکاران نخبه